

פרק 48 קיסר אדום: הסינים בקוטב הצפוני

<https://greatgame.blog/wp-content/uploads/2021/10/episode-48.mp3>

להורדת הפרק [קישור](#).

להאזנה ב-itunes: [קישור](#).

להאזנה ב-spotify: [קישור](#).

וגם ב-youtube: [קישור](#).

ערך את הפרק והלחין את המוסיקה [גיא שילה](#).

חדש הרצאות של "המשחק הגדול" אצלכם [קישור](#).

בפרק הקודם ראינו את דרך המשי כפי שהיא באמת [סיסמה פוליטית](#), יוזמה אסטרטגית ותרמית כלכלית. בשביל ההנהגה בבייג'ין היא יוזמה שתחבר את סין לאירו-אסיה. בשביל הבנקים והחברות הממשלתיות היא דרך לעשות משהו עם עודפי הכסף ויכולת הייצור שלהם.

בפרק היום אנחנו מפנים את מבטנו לזירה שמעטים מדברים עליה, למרות שהיא מתחממת כל הזמן [הקוטב הצפוני](#). מה הסינים מחפשים בקוטב הצפוני? ולמה הקוטב עתיד להיות זירה חדשה למאבקים בין מעצמות? הכול בפרק היום. בואו נתחיל.

היופי בגיאופוליטיקה היא היכולת לחזות את עתידם של אזורים שלעולם לא היינו חושבים שמישהו יתעניין בהם. מי לפני 50 שנה חשב שסין תהיה מרכז כלכלי חדש? מי היום חושב שאתיופיה תהיה מרכז תעשייתי חדש? ומי יחשוב שבעוד 50 שנה הקוטב הצפוני, שממת הקרח בפסגת העולם, יהיה מרכז האנרגיה החדש של העולם?

ההפשרה של הקוטב הצפוני כוללת השלכות משמעותיות לגיאופוליטיקה העולמית בכלל, ולסין בפרט. הפשרת הקרח בחודשי הקיץ תאפשר לראשונה בתולדות האדם תנועה בין מזרח אסיה לאירופה דרך צפון אסיה, לאורך קו החוף של סיביר. נתיב כזה יעקוף את מצר מלאקה, הפיראטים בסומליה ותעלת סואץ. הפשרת הקרח גם תחשוף מאגרי נפט וגז חדשים, תאפשר כרייה של יסודות נדירים בגרינלנד ותהפוך את הקוטב הצפוני למוקד חדש של תחרות בין מעצמות.

שתי מעצמות [רוסיה וארה"ב](#) הן שתיהן מדינות ארקטיות. העובדה שהסינים נמצאים בתחרות איתן היא מרשימה כשלעצמה. אם לא הסתכלתם במפה לאחרונה, סין לא נמצאת בחוג

הקוטב הצפוני, בניגוד לרוסיה וארה"ב. היא אבל מגדירה את עצמה כ"מדינה קרובה לקוטב הצפוני", והיא מקדמת עמדה שרואה בקוטב הצפוני אזור הנוגע לכלל האנושות ולכן צריך להיות אזור בינלאומי. למה בדיוק היא מקדמת דווקא את העמדה הזו? בעוד שנגיד בים סין הדרומי היא טוענת לריבונות על כל הים? נסביר בהמשך הפרק. אנחנו מתחילים אבל ברקע קצר? מה בדיוק קורה בקוטב הצפוני?

אוצרות הצפון

הקוטב הצפוני במשך רוב ימיה של הציוויליזציה האנושית היה גוש קרח בלתי ניתן למעבר. כשהוויקינגים רצו לשוט מסקנדינביה, הם פנו דרומה לאירופה והים התיכון ולא צפונה אל גוש הקרח בפסגת העולם. הגיאופוליטיקה העולמית שלנו, זו שהתעצבה ב-300 השנים האחרונות, עוצבה כשהקוטב הצפוני היה בלתי חדיר לספינות ובלתי ניתן ליישוב.

המחסום הקפוא של הקוטב הצפוני הכריח את התנועה הימית באירו-אסיה לנוע בימים שמדרום ליבשת במקום בצפונה. אירופה הייתה חייבת לעבור דרך אפריקה והמזרח התיכון בדרכה לשווקים של מזרח אסיה. 300 שנה אחרי התנועה של הבריטים מזרחה, הסינים היום משתמשים באותם נתיבים, משנעים סחורה דרך הימים החמים של האוקיינוס ההודי והים האדום אל אירופה.

המפסידה העיקרית של הקוטב הקפוא הייתה רוסיה, שרוב קו החוף שלה בסיביר קפוא והנהרות בה זורמים במקום ממערב למזרח הם זורמים מדרום לצפון. במצב כזה תנועה של אנשים וסחורות דרך רוסיה חייבת להיות יבשתית בלבד, משום שמערכת הנהרות והימים אינה תומכת בתנועה בין הלב האירופי של רוסיה במערב והחוף הפסיפי שלה במזרח. תנועה יבשתית היא יעילה פחות מתנועה ימית, יקר יותר לשנע סחורה דרך היבשה מהים ורוסיה האדירה נאלצת להסתפק בכמה נמלי מים חמים (יחסית) בים השחור, הים הבלטי וים יפן. רוסיה במשך כל ימי קיומה התקיימה כמעצמה יבשתית בעיקר משום הקיפאון של הקוטב הצפוני.

אבל עכשיו כל זה עתיד להשתנות.

הערכה היא שהקוטב הצפוני עתיד להיות חופשי מקרח בחודשי הקיץ, כשיש מחלוקת רק אם נגיע למצב הזה ב-2030 או 2050 [מקור]. היעדר קרח, או לכל היותר קרח דק, יאפשר תנועה חופשית של ספינות משא עם ליווי מינימאלי של בוקעות קרח. התחממות הקוטב תפתח שני נתיבי סחר חדשים? הנתיה הצפון-מזרחי ממזרח אסיה לאירופה והנתיב הצפון-מערבי מאירופה לצפון אמריקה [מקור].

מקור: Hugo Ahlenius, UNEP/GRID-Arendal

הנתיב הצפון-מזרחי יאפשר לכלכלות של צפון מזרח אסיה? סין, דרום קוריאה, יפן? לסחור עם אירופה במסלול שיהיה קצר ב-40% מהמסלול הנוכחי דרך תעלת סואץ [מקור]. הערך המרכזי

אבל של הנתבי הצפון-מזרחי הוא אסטרטגי, לא כלכלי. כיום נתיב הסחר של צפון מזרח אסיה לאירופה עובר דרך מצר מלאקה, האוקיינוס ההודי, באב אל מנדב ותעלת סואץ. פיראטים נמצאים במצר מלאקה ובאב אל מנדב, והאמריקאים שולטים באוקיינוס השקט והאוקיינוס ההודי. אם אתם מקבלי החלטות סינים, תעדיפו להשתמש בנתיב סחר נקי יותר, גם מפיראטים וגם מאמריקאים.

בנוסף לנתיבי השיט החדשים הפשרת הקרח גם תחשוף את האוצרות הטמונים בקוטב הצפוני. כבר היום מופקים בקוטב הצפוני ובחוג הארקטי כ-40% מהפלדיום, 25% מההלומים ו-15% מהפלטינה בעולם. הערכה היא שבקוטב גם נמצאים כ-5% מסך עתודות הנפט בעולם ו-21% מעתודות הגז העולמיות [מקור]. הפשרת הקרח תאפשר גישה למשאבים שעד היום היו בלתי נגישים, או שעלות הכרייה שלהם הייתה גבוהה מדי.

שתי מדינות שבמיוחד ייהנו מהפשרת הקוטב הצפוני בקיץ יהיו רוסיה וגרינלנד, שאדמותיהן מחזיקות משאבים רבים שעד היום לא היו נגישים לניצול. שווי המשאבים בחלק הארקטי של רוסיה מוערך בכ-1.5 טריליון דולר (שווה ערך לתמ"ג שלה), והיא תהיה הכוח הדומיננטי בנתיב הצפון-מזרחי הודות לגיאוגרפיה שלה. בגרינלנד נמצאים נפט, גז, עפרות ברזל, זהב, יסודות נדירים (Rare Earth Elements) ואורניום [מקור]. הפשרת הקרח תאפשר הקמה של תעשיות חדשות בגרינלנד ותזריק לכלכלת האי כסף וידע שמאוד נחוצים לה.

הפשרת הקרח בקוטב הצפוני גם אינה נעשית בריק גיאופוליטי. הקוטב הצפוני יהפוך להיות מרכז חדש של משאבים בדיוק בזמן שהמזרח התיכון יהפוך להיות יותר ויותר לא יציב. בעוד שבמזרח התיכון הסכסוך בין טורקיה, איראן וסעודיה יערער את האזור, הקוטב הצפוני יסבול בתרחיש הגרוע ביותר מתחרות קרה בין רוסיה, ארה"ב וסין. בעוד המזרח התיכון יראה עוד ועוד מליציות וארגוני טרור שמאיימים על נתיבי השיט ממנו (אם לא מדינות ממש כמו איראן), הקוטב הצפוני פטור משחקנים לא-מדינתיים כאלה והמדינות בו הן שחקניות וותיקות ויציבות יחסית בזירה הבינלאומית. התוצאה של כל זה שמחיר הביטוח לספינות השטות דרך המזרח התיכון יעלה, מקטין את הפער בין שיט דרך תעלת סואץ ושיט דרך הקוטב הצפוני. הדבר יהפוך את הנתבים דרך הקוטב הצפוני ליותר ויותר משתלמים כלכלית. מכאן שככל שהאנרכיה במזרח התיכון תגדל, הניצול של הקוטב הצפוני יהפוך ליותר כדאי כלכלית.

האם אנחנו יכולים לצפות לאנרכיה גוברת במזרח התיכון? כן, אך להוכיח את זה ידרוש דיון נפרד שלא כאן המקום לפתוח אותו [דיון חלקי תוכלו למצוא כאן]. בקצרה אומר שהירידה בעניין של ארה"ב במזרח התיכון מעלה לפני השטח סכסוכים ישנים-חדשים באזור, כמו הסכסוך השיעי-הסוני, המלוכני-איסלמיסטי וכדומה. עלייה באנרכיה תעלה את הצורך בנתיבים עוקפי מזרח תיכון, אם בשביל אירופה, רוסיה או ² סין.

האינטרס הסיני

בואו ונסתכל בחוג הארקטי מנקודת מבטה של בייג'ין.

ראשית, כפי שהדגשתי מספר פעמים בתחילת הפרק, נתיבי שיט דרך הקוטב הצפוני עוקפים מים שורצים בפיראטים ואמריקאים בדרום העולמי. גם אם רק חלק מהסחר הימי של סין יעבור דרך הקוטב הצפוני, הדבר יחזק את העמדה האסטרטגית שלה מול ארה"ב.

שנית, הקוטב הצפוני עשיר במשאבים נחוצים לכלכלה הסינית, משאבים שנמצאים בשטחן של מדינות יציבות פוליטית אך חלשות יותר מסין. בניגוד לקונגו או אנגולה, דנמרק ונורבגיה לא סובלות משחיתות רחבת היקף או מורדים שתוקפים שיירות אספקה. השקעה סינית בהפקת המשאבים תגוון את המקורות של סין, תקטין עוד את התלות בנתיבי השיט דרך האוקיינוס ההודי (שכיום משנעים משאבים מאפריקה לסין) ותחזק את יכולת ההשפעה של סין על שוקי הסחורות בעולם, ע"י הגדלת האחיזה שלה בתפוקה העולמית [\[מקור\]](#).

שלישית, הקוטב הצפוני הוא חזית נוספת מול האמריקאים והרוסים. במסגרת משחק כוח מול מדינה יריבה, אתם תמיד רוצים לפתוח כמה שיותר חזיתות מולה. מספר רב של חזיתות מאפשר לכם מרחב מיקוח מול המדינה השנייה.

בשביל להבין זאת יותר טוב, אני רוצה ברשותכם להתמקד ביחסים בין סין ורוסיה. במבט ראשון הסינים והרוסים מתקרבים יותר ויותר אחד לשני, מגבשים את מה שנראה כמחנה אנטי-אמריקאי באירו-אסיה. כוחות רוסים וסינים מבצעים תרגילים צבאים יחד, רוסיה היא ספקית הנפט הראשית של סין [\[מקור\]](#) וסין היא שותפת הסחר הגדולה ביותר של רוסיה [\[מקור\]](#), מספקת את ההון הדרוש למדינה הרוסית לקיומה [\[מקור\]](#). לכאורה סין ורוסיה הן בדרכן להיות **ביחד** שתי המעצמות שיעצבו את אירו-אסיה מחדש. אבל רק לכאורה.

היחסים בין סין לרוסיה נשלטים ע"י שתי עובדות שתמיד יגבילו את שיתוף הפעולה ביניהן ויעודדו אותן בו בזמן שהן מתקרבות **אחת לשנייה** גם ליצור מינוף **אחת על השנייה**. העובדה הראשונה היא ההבדל הכלכלי בין סין לרוסיה. רוסיה היא הכלכלה ה-12 בגודלה בעולם [\[מקור\]](#) ועיקר הייצוא שלה הם משאבים (נפט, גז, ברזל וכדומה) [\[מקור\]](#). סין היא הכלכלה ה-2 בגודלה בעולם, ועיקר הייצוא שלה הם מוצרים כמו מכוניות, מוצרי טקסטיל, חלקי רכב וכדומה [\[מקור\]](#). רוסיה לכן נשאבת כלכלית אל תוך סין, ששמחה לקנות ממנה את המשאבים שלה [\[מקור\]](#), בעוד הרוסים אינם הופכים לשוק צרכני חשוב לסין (הייצוא הסיני לרוסיה ב-2017 היווה רק 1.8% מכלל הייצוא של סין [\[מקור\]](#)).

מה החשיבות של זה? לכאורה רוסיה היא זו שיושבת על הברז, ויכולה לעצור את זרימת הנפט לסין. אך אם רוסיה תעשה את זה, היא תירה לעצמה ברגל? היא צריכה את הכסף הסיני, היא צריכה שסין תקנה את הנפט הרוסי. סין לעומת זאת יכולה להפעיל מנופי לחץ כלכליים על רוסיה, ע"י הטלת מכסים ועיכובים בייבוא של סחורה רוסית לסין. הסינים יוכלו לעשות למוסקבה מה שהאמריקאים עושים היום להם? לנצל את החשיבות הכלכלית שלהם בשביל

להוציא וויתורים פוליטיים מרוסיה.

עכשיו אני יודע מה אתם חושבים: "ניצן, סין אף פעם לא תעשה את זה!" וכאן אני חייב לחלוק עליכם. כן, במצב העניינים היום [2] שהן שתיהן עומדות מול ארה"ב [2] פחות סביר שסין תלחץ על רוסיה. אך מצב העניינים היום ישתנה, והעובדה השנייה השולטת ביחסיהם תבצבץ ותעלה [2] התחרות על מרכז אסיה. מרכז אסיה חשובה לסיין ולרוסיה, אולי אפילו יותר לסיין מלרוסיה. עבור רוסיה מרכז אסיה הוא מחסום גיאוגרפי המגן על הבטן הרכה של רוסיה בסיביר, מונע את הזליגה של אלמנטים רדיקלים מפקיסטן ואיראן אל רוסיה.

עבור סין מרכז אסיה חשובה לביטחון ויציבות מערב המדינה, במיוחד שינג'יאנג. [כזכור](#) האויגורים של שינג'יאנג רואים עצמם חלק ממרכז אסיה וארגוני הבדלנים שלהם מבוססים על קשרים עם העמים הטורקמניים האחרים של מרכז אסיה. בשביל בייג'ין שליטה במרכז אסיה מבטיחה את השליטה שלה במערב המדינה ומבטיחה בעצם את השלמות הטריטוריאלית של המדינה הסינית. מרכז אסיה גם משמש כמחסום בין סין למזרח התיכון ורוסיה, מאפשר ללב הכלכלי והדמוגרפי של סין במזרח לחיות בשלווה בעוד מרכז אירו-אסיה גועש.

נוסף על האינטרס הגיאוגרפי לסינים יש גם אינטרס כלכלי במרכז אסיה [2] שדות הנפט והגז של מרכז אסיה. מרכז אסיה היום מהווה חלק חשוב מייבוא הגז של סין [מקור], ויכול [2] עם השקעה מספיקה בתשתית [2] להפוך גם לאזור חשוב לייבוא נפט למדינה [מקור]. החשיבות של מרכז אסיה לשוק האנרגיה הסיני הוא כמאגר חירום במקרה של מצור ימי או התמוטטות של קווי האספקה בין המפרץ הפרסי לסיין. במקרים כאלה, בהם מכליות מאיראן או ערב הסעודית לא יוכלו להגיע לסיין, הנתבים היבשתיים ממרכז אסיה יספקו את הנפט והגז הדרושים למשק הסיני. הם יאפשרו לסיין להתכנס בתוך עצמה ולשמור על קיומה גם מול הדרדרות בביטחון הסחר הימי.

גיאופוליטית רוסיה וסיין תמיד התחרו על מרכז אסיה [2] שתיהן מעצמות אסיאתיות שרוצות שליטה על הלב של אירו-אסיה, כל אחת מסיבותיה שלה. לכן כשסין התחילה להיכנס למרכז אסיה במסגרת "דרך המשי החדשה", הרוסים קיבלו בחשדנות את הכניסה לחצר האחורית שלהם. שתיים מהמדינות באזור [2] קזחסטן וקירגיסטן [2] קשורות עם רוסיה בשוק משותף ששמו "האיחוד הכלכלי של אירו-אסיה" (Eurasian Economic Union, EEU). הסינים לא הצליחו ליצור הסכמים נפרדים עם מדינות בתוך האיחוד, ורוסיה משתמשת בו כמחסום רגולטורי מפני הרחבת הסחר של מרכז אסיה עם סין [מקור].

מה שדרוש לסיין בשביל להוציא וויתורים מרוסיה במרכז אסיה ולחזק את שליטתה בו היא חזית חדשה, חזית אסטרטגית נוספת של רוסיה בה לסיין תהיה השפעה. עם שתי חזיתות סין תוכל להתנהל מול רוסיה ביחסי תן וקח, תומכת בה בחזית אחת ומקבלת תמורה בחזית אחרת. החוג הארקטי הוא בדיוק החזית הזו.

רוסיה רואה בחוג הארקטי אזור אסטרטגי בשבילה, שיהפוך להיות חשוב יותר ויותר ככל שהקרח בו ייסוג. מסחר, משאבים, השפעה גיאופוליטית [2] אם רוסיה תהיה הראשונה לשלוט בחוג הארקטי, היא תוכל להבטיח את הרלוונטיות שלה אל תוך המאה ה-21. הצרה של הרוסים שאין להם את הכסף בשביל לבצע את כל פיתוחי התשתית שהם רוצים. כאן נכנסים הסינים.

הסינים נכנסים לזירה של החוג הארקטי לכאורה כמדינה ידידותית לכולם, כנציגה של "האנושות" בזירה החשובה הזו [מקור]. סין טוענת שנכון שלמדינות מחוץ לחוג הארקטי אין ריבונות טריטוריאלית, אך יש להן זכויות למחקר מדעי, דיג, ניווט ושיט, הצבת צינורות וקווים תת-ימיים וניצול משאבים. זו ממש לא הגישה הרוסית לקוטב.

הרוסים רואים בנתיב הצפון-מזרחי נתיב ריבוני של המדינה הרוסית ושהיא זכאית לפקח על תנועת הספינות בו [מקור]. ההגדרה שלה של הנתיב גם יוצאת מעבר למים הריבוניים שלה, מרמזת לרצון רוסי להרחיב את תחום ההשפעה של רוסיה בחוג הארקטי מעבר לגבולות הנוכחיים שלה. בשנים האחרונות רוסיה גם מחזקת את נוכחותה הצבאית בחוג הארקטי, השקיעה רבות בבניית תשתית צבאית בקוטב הצפוני שתאפשר לה בבוא העת לפרוש את תחום השפעתה עליו. הרוסים הקימו בסיסים חדשים בצפון סיביר והקימו כוח הגנה אווירי שמטרתו להגן על הקוטב הצפוני [מקור].

האג'נדה שהסינים מקדמים עומדת בניגוד לעמדה הרוסית, ובבוא היום תציב את סין ורוסיה בשתי עמדות מנוגדות בחוג הארקטי [2] סין תטען שהאזור הוא בינלאומי וחייב להיות פתוח לכל אומות העולם, בעוד הרוסים מדגישים את זכותם הריבונית על המים. הסינים כמובן לא עושים זאת מתוך דאגה אמתית לחופש השיט הבינלאומי [2] הם פועלים להשיג ריבונות בים סין הדרומי בניגוד לחוק הבינלאומי. אך בחוג הארקטי, משום שאין להם סיכוי לקבל זכות ריבונית, הקו הבינלאומי משרת אותם יותר טוב.

הדרך היחידה שתהיה לרוסיה לצמצם את ההשפעה הסינית בחוג הארקטי תהיה לבצע וויתורים במרכז אסיה. אנחנו עדיין לא שם, אבל הסינים מבססים את ההשפעה שלהם עכשיו, בשביל שיהיה להם עוד קלף מיקוח כשהזמן יגיע.

הפעילות הסינית בחוג הארקטי

החוג הארקטי מציע לסין הזדמנויות כלכליות ואסטרטגיות, טומן בחובו נפט וגז ויאפשר לסין לעקוף את הדרום העולמי בדרכה לאירופה. מה אבל סין עושה בחוג הארקטי? לא רק במילים, אלא מה הפעילות שלה בחוג הארקטי?

אנחנו יכולים לחלק את הפעילות הסינית לשלושה תחומים מרכזיים: תשתיות, שיט ומחקר. בתשתיות הכוונה להקמת מכרות, נמלים, שדות תעופה, קווי גז ועוד כאלה וכאלה פרויקטים בחוג הארקטי שמשפרים את השינוע של סחורות בו ואת ההוצאה של משאבים. שיט הכוונה לשיט ממש דרך הנתיבים החדשים באוקיינוס הארקטי. ככל שהסינים מקדימים לשוט בחוג הארקטי,

הם מקדימים להשיג ניסיון בניווט במים האלו, יתרון שיהיה משמעותי ככל שתעלה החשיבות של האוקיינוס הארקטי. במחקר הכוונה למסעות מחקר להבנת התנהגות מזג האוויר והאקלים של החוג הארקטי, ידע חשוב בשביל לשפר את בטיחות השיט בקוטב הצפוני.

נתחיל בתשתיות. חברות סיניות היום מחזיקות ב-20% אחוז בשני פרויקטים גדולים של רוסיה להפקת גז טבעי נוזלי (גט"ן Liquefied Natural Gas, LNG), אחד בשם ימאל גט"ן (Yamal LNG) והשני Arctic LNG-2 [כאן וכאן]. שני הפרויקטים יכפילו את ייצוא הגז של רוסיה, ייצוא שאגב היעד המרכזי שלו יהיה סין. סין גם השקיעה בין 2012 ל-2017 154 מיליון דולר באיסלנד, וחברות סיניות היום פועלות לכריית משאבים בגרינלנד, בין השאר במרפץ השני בגודלו בעולם של עפרות יסודות נדירים [מקור]. ההשקעה הסינית בחוג הארקטי עוררה את חששה של ארה"ב, במיוחד השקעה במדינות קרובות לארה"ב כמו גרינלנד. האמריקאים העלו את החששות האלו מול הממשלה הדנית, וביוני 2019 הסינים תחת לחץ אמריקאי פרשו ממכרז להקמת שני שדות תעופה חדשים בגרינלנד [מקור]. ככלל ההשקעה הסינית בחוג הארקטי דומה להשקעה שלה לאורך דרך המשי החדשה, עם חברות סיניות המתמקדות בפרויקטים של תחבורה ומשאבים.

בתחום השיט סין מרחיבה את צי בוקעות הקרח שלה, והכניסה לשירות באמצע 2019 את בוקעת הקרח הראשונה שלה מייצור מקומי, שזכתה לשם "דרקון הקרח 2" [מקור]. במרץ 2019 פורסם שסין מתעניינת בהקמת בוקעת קרח גרעינית ראשונה, שתהיה דומה בגודלה לבוקעות הקרח הגרעיניות של רוסיה [מקור]. הסינים גם מהדקים את שיתוף הפעולה שלהם עם הרוסים וביוני 2019 חברות משתי המדינות חתמו על הסכם להקמה ותפעול צי ארקטי שיכלול בוקעות קרח וספינות להובלת גז טבעי נוזלי בים הארקטי [מקור]. מטרת הצי לאפשר תנועה לאורך השנה של גז טבעי מרוסיה לסין.

גם בשינוע של סחורות הסינים מובילים. הסינים היו ראשונים לשלוח ספינת משא דרך המעבר הצפון מזרחי ב-2013, וחברת הספנות הממשלתית COSCO מתכננת לבצע 14 מסעות כאלה ב-2019 [מקור]. הסינים מרוויחים מהפעילות הזו פעמיים: ראשית, הם צוברים ניסיון בניווט באוקיינוס הארקטי, ניסיון שיעזור להם לשנע סחורות במחיר נמוך יותר מאשר מתחרות (חשבו על ירידה בתעריף הביטוח ככל שהמתפעל מנוסה יותר). שנית, הם מבססים את הנוכחות שלהם באוקיינוס הארקטי ובנתיבי השיט בו. כשהרוסים יטענו בתקיפות גדלה והולכת שהם הריבונים על הנתיב הצפון-מזרחי, סין תבוא ותטען שהיא זו שבכלל הפכה אותו למסחרי ולכן מגיעות לה זכויות בדיוק כמו לרוסיה.

לבסוף, המחקר. אולי ניחשתם לבד, אבל אם לא [?] האוקיינוס הארקטי הוא לא גוף מים פשוט לשיט, גם עם קרח דק. זרמים, סופות, נפילות טמפרטורה וכמובן קרחונים כולם מקשים על ואף מסכנים את השיט באוקיינוס. בשביל לאפשר שיט יציב ובטוח באוקיינוס, חייבים ללמוד ולנטר את הפעילות הימית ופעילות מזג האוויר בו, לאסוף מידע ולפתח על בסיסו מודלים לחיזוי מזג האוויר. רק כך ספינות יוכלו לנוע בבטחה באוקיינוס, ולא לסיים כמו "הטיטניק".

הסינים עושים בדיוק את זה. נכון ל-2019 הם שלחו 9 משלחות מחקר לקוטב הצפוני, מציבים עמדות ניטור בשביל לעקוב אחר מזג האוויר והים. בנוסף אותן משלחות גם ביצעו מיפוי של נתיבי שיט אפשריים ומיקום של משאבים טבעיים, משאבים שסין ביום מן הימים תוכל למשות מתוך הים [מקור]. המחקר הימי יאפשר לצי הסיני ² האזרחי והצבאי ³ לנוע ביתר קלות באוקיינוס הארקטי, בעוד שארה"ב תאלץ להשלים את הידע ולנסות ולהתחרות במה שנראה כשתי מעצמות ארקטיות חדשות ⁴ סין ורוסיה.

סיכום

הנוכחות הסינית בחוג הארקטי מדגימה לנו את היכולת של בייג'ין להסתכל לטווח הארוך, הארוך מאוד. סין מסתכלת על הקוטב הצפוני ורואה בו זירה חדשה למאבקי הכוח בין המעצמות. הקוטב טומן בחובו משאבים טבעיים רבים, נתיבי מסחר חדשים וחזית נוספת שסין יכולה להתחרות בה לא רק מול ארה"ב ⁵ אלא גם מול רוסיה. בעולם המקושר שלנו כל חזית משפיעה על כל חזית ⁶ הפתיחה של האוקיינוס הארקטי לשיט תוריד את החשיבות של המזרח התיכון כתחנת מעבר בין מזרח אסיה לאירופה. התחזקות הנוכחות הסינית בקוטב תכריח את הרוסים לקבל וויתורים במרכז אסיה. הסינים מתכוננים ליום פקודה, בו מצור ימי בדרום לא יאפשר לה עוד לשוט דרך המים של האוקיינוס ההודי והים האדום. זה לא יקרה היום, זה לא יקרה מחר, אך אם אנחנו יכולים ללמוד משהו מהפעילות הסינית בקוטב היא היכולת של בייג'ין להסתכל אל העתיד הרחוק ולקבל החלטות היום שישנו את מסלולה.

בפרק הבא אנחנו נראה צד אחר שלה ⁷ המניפולציות השקטות ומבצעי ההשפעה שהיא מבצעת ברחבי העולם. על כל זאת ⁸ ועוד ⁹ בפרק הבא. תודה לכם על ההקשבה.